

Plan mot diskriminering
och
kränkande behandling

F-6 och Fritidshemmet

läsåret 2022/2023

Innehållsförteckning

Vision och grundsyn	s.2
Utvärdering av insatser utförda 2021/2022	s.3
Kartläggning och nulägesanalys	s.3
Mål för läsåret 2022/2023	s.5
Främjande åtgärder 2022/2023	s.5
Förebyggande åtgärder 2022/2023	s.6
Delaktighet	s.7
Rutiner för att utreda, åtgärda, följa upp och utvärdera	s.8
Anmälan om kränkande behandling	s.8
Vad säger lagen?	s.9
Definitioner	s.10

Vision och grundsyn

Stigens Friskola ska ge varje barn och elev möjligheter att i en trygg och stimulerande miljö utvecklas till en kreativ, självständig och tänkande människa som finner glädje i att utveckla kunskap, kompetens och förmågor. Skolans vision är alla ska känna Trygghet, Lärande och Gemenskap. I skolans och fritidshemmets uppdrag ingår utöver kunskaper och färdigheter även förståelse för och ett bestående avståndstagande från diskriminering, trakasserier och kränkningar. Stigens Friskola präglas av demokratiska värderingar. Vi vill skapa en miljö där hänsyn och ömsesidig respekt präglar umgängestonen. Vi ser olikheter som en tillgång. Vi vill att alla elever och all personal känner sig sedda och att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

Att motverka kränkande behandling är en del av skolans och fritidshemmets värdegrundsuppdrag. För att nå målen krävs att alla parter är väl medvetna om denna handlingsplan och agerar därefter. Den som väljer att inte se, eller ser men inget gör, är medskyldig till kränkningen. Allt du gör för att stoppa en kränkning har betydelse. Ju snabbare du reagerar och agerar desto större effekt har också din insats.

Alla medarbetare har ansvar för alla barn på skolan och på fritidshemmet och har skyldighet att vara uppmärksam på vad som sker under elevernas skol- och fritidshemstid. Om vi får kännedom om kränkningar som skett under fritiden och som påverkar elevernas och barnens dagar i skolan och på fritidshemmet har vi också en skyldighet att agera. Vi har en skyldighet att motverka kränkningen och att följa handlingsplanen. Rektor är ytterst ansvarig för upprättande av och allt arbete kring planen.

Alla situationer där kränkningar förekommer är unika, beroende på vilka som är inblandade och hur situationen ser ut. Därför passar inte alltid samma metod eller arbetssätt. Denna handlingsplan är ett stöd i processen kring ett ärende samt lyfter fram några viktiga generella åtgärder som alltid ska beaktas.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om allas lika värde. En person som berättar att hon eller han känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Individens upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling. Det är inte handlingen i sig som kan definieras som kränkande utan om en handling upplevs som kränkande av den som utsätts. Det bestäms av situationen – vem som kränker, var, när och var-för samt hur den som blir utsatt reagerar.

Sedan 2020 är barnkonventionen svensk lag. Stigens friskola arbetar för att följa barnkonventionen i arbetet mot kränkning och diskriminerande behandling.

Enligt diskrimineringslagen ska man arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter. Arbetet med aktiva åtgärder ska ske i fyra steg:

Undersöka ---- Analysera ---- Åtgärda ---- Följ upp och utvärdera

Utvärdering av insatser utförda 2021/2022	
Insats:	Genomfört:
Eleverna är med i framtagning av ordningsregler i början av varje läsår	Genomfört
Rektor och klasslärare går igenom vad en kränkning är med eleverna och hur skolan hanterar kränkningar	Genomfört
Rektor och klasslärare går igenom konsekvenstrappan	Genomfört
Främja elevers delaktighet och elevinflytande genom klass- och elevråd	Genomfört
Eleverna erbjuds under höstterminen att delta i en trygghetsenkät	Genomfört
Fortbildning personal – Aktionsforskning - En ökad samsyn gällande normer och värderingar	Genomfört
Personal få ökad handledning av Elevhälsan samt ökad närvaro i verksamheten	Delvis genomfört – önskvärt är att få ytterligare tillgång till Elevhälsans kompetens
Skolans ordningsregler ska göras synliga för elever i skolans lokaler	Genomfört
<p>Så här har elever och personal varit delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samtliga elever har haft möjlighet att genomföra trivselenkäterna ht-21. Syftet med enkäterna är att undersöka elevernas upplevelse av trivsel, trygghet och diskriminering. • Personal har varit delaktiga i analysen av data inhämtat från trivselenkäter • Elever i år 4 har haft hälsosamtal med skolsköterskan • Microsamtal lärare – elev • Elevhälsoteamet medverkar regelbundet på arbetslagsmöten tillsammans med ansvariga lärare och rektor • Samtliga elever och lärare har diskuterat trivsel- /ordningsreglerna för skolan i början av läsåret och kommit med synpunkter på dessa innan de beslutades 	

Kartläggning och nulägesanalys
<p>Analys trygghetsenkät 2022/2023 (besvarad av 44/45 elever i skolan)</p> <p>Trivselenkäten för läsåret 2022/2023 visar att i stort sett alla elever trivs i skolan och känner sig trygga och så även på fritidshemmet. Två av eleverna ger uttryck för att de trivs mindre bra med sina klasskamrater eller andra elever på skolan. Samtliga elever utom en trivs bra med sina lärare och andra vuxna på skolan. Ett par elever känner sig otrygga och upplever en rädsla för andra elever på skolan. En av dessa elever känner även en viss rädsla för en eller flera vuxna på skolan.</p> <p>Eleverna upplever till allra största delen att vuxna och elever behandlar varandra med respekt och att vuxna på skolan aktivt arbetar för att alla ska må bra. De allra flesta anser att vuxna lyssnar på dem. Ett par elever uttrycker att det stämmer ganska dåligt.</p>

Ett par elever uppger att de blivit retade eller illa behandlade i skolan. Några uppger att det hänt någon gång medan merparten uppger att det aldrig hänt. Det finns även enstaka elever som uppger att de blivit orättvist behandlade av lärare och vid flera tillfällen blivit anklagade för saker de inte gjort eller kan hjälpa.

Ett fåtal elever har uppgett otrygga platser på skolan. Exempel på dessa är toaletterna och omklädningsrummen. Gällande toaletterna handlar det främst om att eleverna är rädda att dörren ska gå upp om någon tar i handtaget. Gällande omklädningsrummen så menar en del elever att de inte känner sig bekväma i att duscha inför andra.

I stort sett alla elever trivs med sina klasskamrater och upplevs ha någon att vara med på rasterna och på fritids. Införande av ett kontinuerligt arbete med rastaktiviteter under skoltid och styrda aktiviteter under eftermiddagarna på fritidshemmet bidrar till att fler elever känner sig delaktiga i lek. Organisationen kring rastvärdar har fungerat väl och ansvarsfördelningen har blivit tydligare. Hög vuxennärvaro på rasterna har haft en positiv effekt och förebygger eventuella kränkningar. Genom ett fortsatt samarbete mellan de vuxna i verksamheten har vi lättare för att hantera eventuella problemsituationer och på så sätt skapa en ökad trygghet för eleverna.

Något som framkommer i enkäten är att några få elever upplever att klasskamrater inte alltid har så trevlig attityd, varken mot andra elever eller vuxna.

Vi upplever att matsalstiderna med nuvarande grupper har en positiv effekt på matron. Det, och en hög vuxennärvaro i matsalen, är faktorer som kan ses som gynnsamma för elevernas känsla av trygghet i matsalssituationer.

Utifrån nulägesanalysen har vi dragit följande slutsatser: När det kommer till trivsel och trygghet så är resultatet över lag positivt och är något vi känner igen. Trivseln bland kamrater är hög trots att vi har flera elever som har svårigheter med det sociala samspelet. Skolan och fritidshemmet har ytterst få konflikter, och vid de tillfällen de uppstått så har det varit av lindrigare grad och kunnat lösas genom samtal. Faktorer som vi upplever gör att resultatet ser ut som det gör är att vi medvetet valt att ha en hög lärartäthet och att det alltid finns många vuxna kring eleverna.

Gällande den elev som känner rädsla för en eller flera vuxna på skolan är ett resultat som vi inte känner igen eller har fått indikationer på var de kommer ifrån. Här behöver vi vara vaksamma och lyhörda för vad vi ser och hör och vi får alla fundera på hur vi agerar i olika situationer.

Gällande elever som känner sig orättvist behandlade och blivit anklagade för saker de inte gjort så är det ett resultat vi känner igen. Vi vet att några elever upplever att de känner sig orättvist behandlade och att de har en upplevelse av att inte bli lyssnade på. Vi har delade uppfattningar om vad som är att man blir orättvist behandlad. Vi för och behöver fortsätta föra en kontinuerlig dialog med elever och vårdnadshavare i de fall där eleverna känner sig orättvist behandlade. Vi behöver också reflektera över vårt eget agerande.

Årets resultat visar att vi har en god och trivsam stämning på skolan och fritidshemmet där eleverna till största delen känner sig trygga. De få kränkingsrapporter som skrivs för skola och fritids påvisar kränkningar av lindrig grad. Trots det ser vi ett behov av att fortsatt arbeta med elevernas attityd i samtliga årskurser eftersom vi märker att barn behöver vägledning i hur man bemöter varandra och vuxna. Vi fortsätter att utveckla värdegrundsarbetets innehåll och fokuserar på attityder för att bibehålla gemenskapen och tryggheten på skolan.

Elevernas känsla av utsatthet gällande främst omklädningsrummen tas på allvar och kommer att åtgärdas under höstterminen -22.

Sammanställning och analys av skrivna kränkingsrapporter F-6 och fritidshemmet

Antal skrivna rapporter som inkommit under 21/22 för skolan gällande kränkning, hot och våld så är det totalt 5 stycken (4 kränkning, 1 våld och 0 hot). Inga kränkningar har skett på fritidshemmet.

Av de kränkingsrapporter som kommit in så är samtliga av lindrigare grad, främst med verbala påpekanden. Dessa händelser kunde samtliga lösas direkt. Samtliga vårdnadshavare blev informerade om händelserna. Gällande den kränkingsrapport som innefattade våld så var det en elev som slog en annan elev på armen. Även denna händelse kunde utredas och berörda vårdnadshavare informerades. Samtliga skrivna rapporter gäller pojkar (både utövare och offer).

Sammanfattande analys: Resultatet visar att det är få kränkningar på Stigens Friskola och att det som sker kan ses vara av lindrigare grad och är av verbal karaktär. Vi har över tid insett vikten av att noga skriva och registrera de händelser som sker. Att resultatet ser ut som det gör kan härledas till ett aktivt värdegrundsarbete, många vuxna runt eleverna och att vi utreder i tidigt skede. Att det inte förekommer kränkningar på fritidshemmet kan också härledas till närvarande personal samt att gruppen av fritidsbarn varit relativt liten.

Mål för läsåret 2022/2023

Konkreta mål som utgår från slutsatserna av kartläggningen

- *Utvecklingsarbete kring attityder*
Detta görs genom diskussioner på konferenstid samt genom arbete med eleverna i samtliga klasser. (Rektor och samtlig personal är ansvariga)
- *Översyn av omklädningsrummen*
Duschväggar kommer att sättas upp vilket kommer att medföra att eleverna kan duscha mer avskilt. (Rektor ansvarig)

Främjande åtgärder 2022/2023

Översikt över planerade åtgärder för att främja barn/elevs lika rättigheter och möjligheter. Åtgärderna ska även inkludera de olika diskrimineringsgrunderna

Vårt främjande arbete utgör en del av skolan/fritidshemmets kontinuerliga värdegrundsarbete enligt vår läroplan. Främjande insatser handlar exempelvis om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Varje medarbetare på enheten ansvarar för att arbeta främjande.

Vi arbetar kontinuerligt och aktivt med att ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme. Vid olika teman och lektioner uppmärksammas människors lika värde oavsett religion, kön, etnicitet, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Genom klass- och elevråd samt utskick av enkäter säkerställs att det finns ett forum för samtliga elevers åsikter. Genom att vara en mobilfri skola motverkar vi utanförskap och mobbing.

Främjande åtgärd	Ansvar	Datum
<ul style="list-style-type: none"> • Värdegrundsarbete i alla klasser • Mobilfri skol- och fritidstid • Styrda rastaktiviteter varje dag • Hög vuxennärvaro vid raster	<ul style="list-style-type: none"> • Klasslärare • Rektor o elevråd • Rastvärdar • Rektor o rastvärdar	Samtliga punkter gäller läsåret 2022/2023

Beskrivning av hur uppföljning och utvärdering av främjande åtgärder kommer att ske

Uppföljning sker kontinuerligt i klasserna, i lärarlaget och vid APT under läsåret.
Rektor och arbetslag utvärderar åtgärderna i slutet av vårterminen.

Datum för

- Uppföljning under läsåret 22/23
- Utvärdering maj-23
- Revidering augusti/september-23

Ansvar

- Lärarlaget, APT
- Lärarlag och rektor

Förebyggande åtgärder 2022/2023**Översikt över planerade åtgärder för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling**

Vårt förebyggande arbete utgår från de risker vi identifierat i våra kartläggningar under året.
Planerade åtgärder i det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de identifierade riskerna.

Förebyggande åtgärd

- Läsårsstart inleds med gruppstärkande aktiviteter på klassnivå samt ute på rasterna av rastvärdarna
- Organiserade rastaktiviteter för hela skolan
- Trivselenkät 1 g/läsår
- Föräldraenkät skola/fritids 1 g/läsår
- Föräldramöte 1 g/läsår
- Utvecklingssamtal 1 g/termin
- Enkät fritids 1 g/läsår
- Elevråd c:a var 6:e vecka
- Rastvärdar
- Bussvärdar med eleverna till buss
- Tjej o killsnack
- Barnkonsekvensanalys

Ansvar

- Lärare/fritidspersonal
- Lärare/fritidspersonal
- Rektor/klasslärare
- Rektor
- Rektor/lärare
- Klasslärare
- Rektor/fritidspersonal
- Rektor, personal
- Rektor, personal
- Personal
- EHT
- Rektor

⁵**Datum**

varje dag
löpande
oktober
vt
september
ht, vt
oktober
var 6:e vecka
varje dag
varje dag
vt
vid behov

Beskrivning av hur uppföljning och utvärdering av förebyggande åtgärder kommer att ske

Uppföljning sker kontinuerligt av rektor, arbetslaget och vid APT under läsåret. Rektor och lärarlag utvärderar åtgärderna i slutet av vårterminen

Datum för

- Uppföljning v.33
- Utvärdering maj-23
- Revidering augusti/september-23

Ansvar

Löpande, samtlig personal
Lärarlag och rektor

Delaktighet

Beskrivning av hur elever medverkar i arbetet med planen och i det konkreta likabehandlingsarbetet

- Den nya reviderade planen finns på dagordningen på höstens första elevråd och finns med under läsåret
- I varje klass och på fritids samtalar elever och vuxna om hur och vad klassen behöver arbeta med så att alla mår bra
- Dagligt värdegrundsarbete
- På klass- och elevråd
- Elever och vuxna tar tillsammans fram trivselregler som fastställs i elevrådet
- Via olika enkäter under läsåret

Beskrivning av hur elever, vårdnadshavare och all personal informeras om innehållet i planen

- Den nya reviderade planen finns på dagordningen på höstens första APT
- På klass- och elevråd
- Föräldramöte, utvecklingssamtal och elevsamtal
- Finns tillgänglig på www.stigensfriskola.se
- Utlämnas i pappersform och mail
- Exponeras i korridor/hall samt information om "Planen" finns på Instagram

Rutiner för att utreda, åtgärda, följa upp och utvärdera

Anmälan till rektor

- När en händelse har skett anmäls den till rektor – kränkingsrapport skrives och diarieförs

Utredning mindre händelse

- Utredning startas när skolan får kännedom om kränkning, diskriminering, trakasserier.
- Samtal skall hållas snarast med inblandade elever en och en, med berörd pedagog och ytterligare vuxen, förslagsvis rektor. Samtal dokumenteras.
- Kontakt tas med inblandade elevers vårdnadshavare.

Utredning vid mer komplex händelse

- Utredning startas när skolan får kännedom om kränkning, diskriminering, trakasserier.
- Samtal skall hållas snarast med inblandade elever en och en, med berörd pedagog och ytterligare vuxen, förslagsvis rektor. Samtal dokumenteras.
- Kontakt tas med inblandade elevers vårdnadshavare.
- Dokumentation lämnas till Elevhälsoteam.
- Upprättande av generell handlingsplan i samråd med EHT.
- Denna delges vårdnadshavare.
- Elevhälsoteamet gör en bedömning om eventuell anmälan till annan myndighet.
- Uppföljningssamtal inom en vecka med alla – en och en.
- Återkoppling till vårdnadshavare sker inom en vecka.
- Om kränkningen inte upphör eller utifrån skolans konsekvenstrappa bedöms vara mycket allvarig, kallar rektor till Elevvårdskonferens med berörda vårdnadshavare.

Anmälan om kränkande behandling

Om vårdnadshavare anser att deras barn blivit utsatt för kränkande behandling och anser att skolan inte agerar önskvärt, ska vårdnadshavare fylla i blanketten "Anmälan om kränkning..." (se bilaga).

Vad säger lagen?

6 kap. 6 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn/elever.

6 kap. 7 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

6 kap. 8 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan

6 kap. 10 § Skollagen (SFS 2010:800)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor.

Förordning (2006:1083)

En plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap 8 § skollagen (1985:1100) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Diskrimineringslagen

2 kap. 7 § Diskrimineringslagen (2008:567)

Om en utbildningssamordnare får kännedom om att ett barn, en elev... anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningssamordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap. 14 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning... enligt skollagen ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever... som deltar... verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

3 kap. 15 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning... enligt skollagen ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i .. verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, eller för sexuella trakasserier.

3 kap. 16 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning enligt skollagen ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn/elever som deltar i verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningssamordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärder enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Barnkonventionen lagen 2018:1197

Om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Grundprinciperna är:

”Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: I alla åtgärder som berör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas psykiskt, fysiskt, andligt, moraliskt och socialt.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dom beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad”.

Lgr 22 kapitel 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Definitioner

Kränkande behandling kan vara synligt och handfast likväl som dolt och subtiilt. Det kan ta sig uttryck i fysiskt verbalt, eller icke-verbalt uppträdande eller bemötande. Det kan utföras via telefon och dator. Nedsättande tillmälen, nedsvärtning, förtal, ryktesspridning, förlöjligande, förnedrande tillmälen, utfrysning, hot, slag, knuffar och spridande av texter/bilder är exempel på kränkande handlingar.

Diskriminering äger rum när ett barn eller en elev missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de fem diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.

Indirekt diskriminering äger rum när ett barn eller en elev missgynnas genom att till synes neutrala bestämmelser eller ordningsregler tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna.

Mobbning är en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Sexism är ett negativt betraktelse- eller handlingssätt mot en individ vars könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från normen för det som registrerats för personen vid födseln.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns vissa biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristiska.

Homofobi avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en persons värdighet.

